УДК 351.862.22

А. М. ДАХНЮК, О. І. ПЕРЕДРІЙ

Луцький національний технічний університет

ОСОБЛИВОСТІ РИНКУ АНТИКВАРІАТУ ТА ТВОРІВ МИСТЕЦТВА

A. M. DAKHNYUK, O. I. PEREDRIY

Lutsk National Technical University

FEATURES OF THE MARKET OF ANTIQUES AND WORKS OF ART

<https://doi.org/10.36910/6775-2310-5283-2022-15-3>

Мета. Проведення аналізу способів продажу антикварних речей та ринку антикваріату в цілому, та ринку нумізматики зокрема, характеристика дистанційних інтернет-аукціонів, встановлення недоліків, щодо торгівлі антикварними речами, у законодавчій базі.

Методика. Загальний підхід до визначення змісту і структури роботи ґрунтується на основі методу системного аналізу. Для підведення окремих підсумків у роботі використано методи аналізу та синтезу, абстрагування та групування.

Результати. Аналізуючи особливості ринку антикваріату, виявлено, що в Україні існує попит на антикварні речі та їх продаж. Сьогодні суб'єктами колекціонування виступають не лише музеї, архіви, фонди та бібліотеки, але й приватні колекціонери. На території нашої держави антикваріат є доступним для будь-якої ланки населення. У вільному доступі він широко продається на інтернет-просторі. Інтернет-аукціони бувають кількох видів, для кожного виду створені свої правила та нюанси. Проблемою становлення антикварного ринку в Україні є недостатня кількість підготовлених експертів в даній області. Через відсутність достатньої кількості кваліфікованих кадрів на митниці, гострою залишається проблема контрабанди культурних цінностей. Також в українському законодавстві існують недоліки, щодо продажу та ідентифікації антикваріату. Державної структури, яка б займалася експертною оцінкою антикваріату та контролювала антикварний ринок в Україні, не існує: нормативні документи про порядок проведення державної експертизи культурних цінностей існують, але не розроблено чіткого переліку організацій, що уповноважені проводити цю експертизу, не визначено статус експерта та його відповідальність за результати експертизи.

Практична значимість. Проведено дослідження стану ринку антикваріату та творів мистецтва за останні роки. Виявлено, що основні операції з продажу, у сучасному світі відбуваються на інтернет-просторі, що є дуже зручним. Проаналізовано стан законодавства та виявлені недоліки законодавства щодо продажу антикварних речей. Вказане дослідження має значне практичне значення: виявивши недоліки у сфері антикварного ринку, можна чітко сформулювати способи їх вирішення та удосконалення.

Ключові слова: антикваріат, ринок антикваріату, аукціон, інтернет-аукціон, колекціонування, нумізматики.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Основне правило, яке використовується більшістю колекціонерів, полягає в тому, що всі предмети (окрім певних груп, наприклад, автомобілів, килимів), віком понад 100 років і старше, є антикваріатом. Старі, але не дуже старі речі, називаються вінтажними. Проте не всі дилери антикварного ринку використовують це правило. Деякі називають антикваріатом предмети, вік яких від 80 до 100 років, а інші все використовують рекомендації окремих аукціонних будинків визнавати антикварними речами предмети, виготовлені до 1830 року на території США, до 1847 на території Канади, та віком понад 60 років для окремих країн Азії [1]. Згідно з українськими правовими нормами антикваріат вважається об'єктом художнього, історичного, етнографічного та наукового значення, створеним понад 50 років тому. Проблематика ринку антикваріату є досить цікавою, особливо в розрізі спеціалізованих ринків за видами предметів, способами продажу. Особливий інтерес викликає питання становлення вітчизняного антикварного ринку.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Тему антикваріату, та те що з ним пов'язано, у своїх публікаціях досліджували такі науковці, як С. Гірік, В. Швець та Х. Демків, В. Чорнобаєв, Н. Устьян. Історик С. Гірік, у своїх працях детально описує початок колекціонування антикваріату в Україні. Автори В. Швець та Х. Демків розглядають діяльність суб'єктів на ринку антикваріату в Україні, вплив цього ринку на економіку. В. Чорнобаєв у своїх працях аналізує основні тенденції розвитку та проблеми функціонування ринку предметів антикваріату в Україні. Н. Устьян у своїх публікаціях основну увагу приділяє діяльності онлайн-аукціонів та їх різновидам, що зараз теж є актуальним для ринку антикваріату.

Мета статті – проаналізувати аспекти діяльності ринку антикваріату та творів мистецтва, зокрема, ринку предметів нумізматики.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Поширення колекціонування й торгівлі антикваріатом в Україні почалося в 19 ст. Найпомітнішими приватними колекціонерами межі 19–20 ст. були родина Терещенків (їхню колекцію

мистецтва покладено в основу Київської картинної галереї) та родина Б. і В. Ханенків (колекцію покладено в основу Національного музею мистецтв імені Варвари та Богдана Ханенків). Одним із найбільших приватних колекціонерів 1-ї пол. 20 ст. в Західній Україні був М. Райхенштейн, який зосереджувався на збиранні єврейських старожитностей. Його колекцію було покладено в основу Єврейського музею в м. Львові (засновано 1934, знищено під час Другої світової війни, зібрання розпорошено). Подібною за обсягом була колекція єврейських старожитностей М. Гольдштейна (зібрання у 1930-х влило до складу Єврейського музею в м. Львові, станом на 2020 розпорошено). За радянської доби торгівля антикваріатом суттєво обмежувалася. Існували шляхи офіційного продажу через спеціалізовані комісійні крамниці та неофіційної купівлі у спадкоємців митців або власників великих дореволюційних зібрань, купівлі-продажу або обміну між колекціонерами. У цей час було сформовано основу мистецьких зібрань І. Диченка (1946–2015, після смерті колекціонера його зібрання передано в дар Мистецькому арсеналу) і О. Брея (нар. 1954), бібліофільських колекцій Я. Бердичевського (нар. 1932; 1987 подарував частину зібрання м. Києву для новозаснованого Київського музею О. С. Пушкіна, значна частина його зібрання книг і екслібрисів розпорошена внаслідок продажу перед еміграцією до Німеччини 1994), С. Білоконя (нар. 1948; значну частину колекції 2012 передано в дар Національному університету «Києво-Могилянська академія») та ін. З початку 1990-х відбувалася активізація торгівлі антикваріатом в Україні – з'явилися приватні аукціонні дома, галереї та антикварні магазини. Здійснювалася інституціоналізація колекціонування: у 1990–2000-х створено низку колекціонерських об'єднань і клубів. Засновані видання для колекціонерів: журнали «Нумізматика і фалеристика» (м. Київ, з 1997), «Львівські нумізматичні записки» (м. Львів, з 2004), «Антиквар» (м. Київ, з 2006), альманахи «Альманах бібліофілів» (м. Дрогобич, з 2015) і «Київський альманах бібліофіла» (м. Київ, з 2017) [2].

У сучасній вітчизняній економічній літературі термін антикварний ринок майже виключно визначається В. Швецем. За його словами, під антикварним ринком слід розуміти ту частину ринку, на якій продаються речі, які пережили весь свій життєвий цикл, але «морально» застарілі, тобто замінюються сучасними. Однак цими предметами можуть бути твори мистецтва (картини, скульптури, ювелірні вироби), споживчі товари (меблі, автомобілі, зброя, одяг), засоби обігу (валюта, цінні папери, купюри), знаки

атрибутики (автографи, нагороди, печатки). Тим не менш, предмети антикварного ринку можуть мати будь-яке несподіване походження, незалежно від їх функції чи приналежності до галузі [2]. Для більш чіткого уявлення про ринок антикваріату як об'єкт економічного аналізу провідними вченими рекомендовано використовувати загальну схему (рис. 1).

Рис. 1. Загальна схема функціонування ринку антикваріату [2]

Як видно з наведеного вище малюнка, основними гравцями антикварного ринку є:

- зі сторони попиту
- колекціонери (національні музеї, архіви, бібліотеки, фонди, відомчі музеї, науково-дослідні інститути, приватні колекціонери);
- з боку пропозиції – основний орган продажу предметів колекціонування (аукціони, торговельні компанії, фізичні особи). На антикварному ринку бізнес-діяльність колекціонерів полягає в наданні послуг, тобто можливостей сприяти соціальному та культурному розвитку за допомогою різноманітних виставок. Навпаки, основним видом діяльності суб'єкта продажу антикварного ринку є купівля-продаж предметів

колекціонування. Наприклад, здійснювати таку діяльність: архіви, бібліотеки, фонди. Колекціонери, як правило, не займаються фінансовою діяльністю на ринку антикваріату, оскільки вони більше зацікавлені в накопиченні предметів колекціонування, а не в отриманні комерційного інтересу в процесі своєї діяльності. Підприємства мають протилежні інтереси: вони займаються фінансовою діяльністю з метою отримання прибутку. Такі заходи в першу чергу продають комерційні підприємства та приватні особи, які цікавляться фінансовими аспектами [3].

Особливістю світового антикварного ринку є те, що він має справу з унікальним продуктом: кількість антикваріату залишається незмінною, навіть якщо попит на них зростає. У той же час на ціни впливають не тільки ринкова пропозиція та попит, а й нецінові фактори, такі як мода та особисті переваги колекціонерів. Тому цей ринок справедливо називають елітним. Світовий ринок антикваріату в основному зосереджений в Інтернеті, особливо в останні роки через вплив епідемії.

Загальний обсяг онлайн-продажів на ринку мистецтва та антикваріату в усьому світі у 2020 році приблизно подвоївся порівняно з попереднім роком, оскільки пандемія коронавірусу (COVID-19) змусила аукціони та дилерів шукати альтернативи особистим заходам. Загалом у 2020 році глобальний онлайн-продаж творів мистецтва та антикваріату склав 12,4 мільярди доларів США, збільшившись із 6 мільярдів доларів США порівняно з 2019 роком.

Рис. 2. Загальний обсяг онлайн-продажів ринку мистецтва з 2013 по 2020 роки

Аукціонні будинки та мистецькі ярмарки посилили свою цифрову присутність, покладаючись на такі формати, як Online Viewing Rooms (OVRs) – який дозволяє колекціонерам та ентузіастам відтворювати твори мистецтва в цифровому форматі, а також потокові аукціони та події. Під час глобального онлайн-аукціону ONE, організованого Christie's, картина Роя Ліхтенштейна була продана за понад 46 мільйонів доларів США, що робить її найдорожчим лотом, проданим Christie's у 2020 році. 2021 рік також виглядає важливим для онлайн-продажів мистецтва, з незамінними токенами (NFT) і крипто-артом потрапили в новини, коли цифровий колаж американського художника Біпла був проданий лише на онлайн-аукціоні Christie's за 69,3 мільйони доларів США.

Рис. 3. Структура аукціонних продажів творів мистецтва

Ще однією особливістю ринку антикваріату є можливість використання цінової дискримінації – продавці встановлюють різні ціни на різні одиниці одного товару, що продається різним покупцям. При цьому відмінності в цінах не відображають відмінності у витратах, необхідних для обслуговування покупця. Цінова дискримінація застосовується коли є можливість сегментувати ринок. Найпоширенішою на ринку антикваріату є цінова дискримінація першого ступеня – коли кожен предмет продається за ціною, на яку є попит, тобто всі покупці мають різну ціну. Приклади його ефективності можна знайти на аукціонах, коли товари спочатку продають за найвищою ціною, потім подібні іноді продають в 2-3 рази дешевше [3].

На приклад, коротко розглянемо продаж предметів нумізматики. Торгівля ними здебільшого у сучасному світі зосереджена в інтернет-просторі. Нумізматика давно перестала бути лише допоміжною історичною дисципліною чи звичайним способом колекціонування для людей-ентузіастів. При цьому ринок монет динамічно розвивається, гравці набираються досвіду, знаходять свою нішу та отримують прибуток. Колекція монет не тільки дає можливість зазирнути в минуле, але й багатьом допомагає заробляти гроші. Збільшення наявного доходу та інтересу до колекціонування історичних речей призвело до зростання продажів монет по всьому світу. Згідно з аналізом Market Insight Solutions світовий ринок колекційних монет склав приблизно 17,59 мільярдів доларів щорічного доходу, європейський ринок близько 36% доходу. Прогнозується, що світовий ринок колекціонування монет зросте з CAGR на 10,2% з 2021 по 2027 рік [5]. Ключовими чинниками постійного зростання нумізматичного ринку є:

- нумізматика досить популярна в усі часи, попит є стабільно зростаючим. Останнім часом колекціонування монет – це вже не просто хобі, а й інвестиція. Рентабельність інвестицій залежить від попиту та рідкості монети;
- монети з дорогоцінних металів та сплавів є надійним інвестиційним джерелом;
- нумізматичні предмети є цінними історичними артефактами. Нумізмати не продають такі монети, поки попит на них зі сторони істориків не стане високим. Щоб звузити фокус, колекціонер зазвичай зосереджується на певному періоді або країні походження монети;
- нумізматичний ринок демонструє постійне і стабільне зростання за рахунок збільшення кількості монетних шоу, електронних каталогів, електронних ярмарок, що пов'язано з відносною нескладністю їх організації, порівняно з іншими видами антикваріату. Очікується, що вдосконалення міжнародного законодавства щодо торгівлі монетами створить нові можливості розвитку ринку.

Враховуючи всі ці фактори, очікується, що світовий нумізматичний ринок демонструватиме істотне зростання протягом прогнозованого періоду.

Географічно світовий ринок колекціонування монет можна розділити на п'ять регіонів: Північна Америка, Європа, Азіатсько-Тихоокеанський регіон, Близький Схід і Африка та Латинська Америка. Очікується, що ринок в

Європі зростатиме швидкими темпами. Зростання попиту на періодичні монети є основним фактором, який, як очікується, стимулюватиме ринок колекціонування монет у регіоні. Також очікується значне зростання ринку в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні.

Світовий ринок колекціонування монет є конкурентним завдяки наявності великої кількості світових і регіональних колекціонерів, які розробляють міжнародні професійні реєстри та каталоги, що зосереджені на підвищенні обізнаності нумізматів щодо автентичності монет.

В Україні, як і в інших розвинених країнах, останнім часом для визначення ціни та рідкості широко використовуються онлайн-аукціони. На відміну від «класичних» аукціонів, вони проводяться дистанційно за допомогою глобальної мережі Інтернет. Заявки розміщуються безпосередньо на сайті аукціону або за допомогою спеціально розроблених програм [4].

Інтернет-аукціони можуть бути представлені одним із чотирьох наступних різновидів [6]:

- прямий (англійський) аукціон;
- зворотний аукціон;
- голландські (оптові) аукціони;
- аукціони янкі.

Прямий аукціон – це коли продавець встановлює мінімальну ціну на товар, щоб підвищити ціну за рахунок покупця. В кінці аукціону лот (одиниця товару) продається тому, хто запропонує найвищу ціну.

Зворотний аукціон є по суті протилежністю прямого аукціону: покупці оголошують ділянки, якими вони хочуть володіти, а продавці роблять різні пропозиції. Конкуренція — це конкуренція між продавцями, яка супроводжується падінням цін на товари.

Голландський аукціон пропонує продавцям можливість продати багато предметів одного типу одночасно.

Аукціони Янкі характеризуються закритою системою торгів, коли жоден покупець не знає ціни, яку пропонує опонент. Покупець з найвищою ставкою повідомляється про можливу покупку предмета, який його цікавить.

Оплата може відбуватись наступними способами:

- за участю платіжних систем PayPal і Moneybookers;
- кредитні та дебетові картки;
- банківський трансфер;
- готівка (потрібна пряма зустріч з продавцем).

Побоювання щодо безпеки на онлайн-аукціонах, у тому числі фінансових, досить примарні. На жаль, одним із найважливіших показників довіри до продавця є розділ його онлайн-біографії, де адміністратори аукціону та попередні покупці залишили відгуки про його роботу, що не дає покупцям належної впевненості та безпеки для нечесних учасників. За 3 порушення обліковий запис учасника буде заблоковано адміністратором, але учасник може повторно зареєструватися з новим ім'ям. [6].

Особливо популярними в Україні для професіоналів, аматорів і початківців є інтернет-аукціони «Violity» та «Aukro». Це найбільші інтернет-майданчики для колекціонерів, цінителів старовини і любителів цікавих і неординарних артефактів історії.

«Violity» почав свою роботу в 2005 році і за цей час встиг зарекомендувати себе, як авторитетний партнер для тих, хто воліє вивчати історію і накопичувати її чудові надбання своїми силами, для тих, хто хоче буквально доторкнутися до старовини. Сьогодні кількість активних користувачів збільшилася майже до 20 тисяч і з кожним днем продовжує зростати.

Таблиця 1. Класифікація предметів антикваріату і колекціонування у рубриці «Антикваріат (1700- 1960 рр.) і вінтажні твори» на Інтернет-аукціоні Violity

Категорії предметів антикваріату і колекціонування у рубриці	Кількість предметів у категорії
Бронза, вироби з металів	17261
Колекційні вироби із тканин	96158
Предмети інтер'єру	45719
Ікони	41722
Предмети «культу»	41303
Історична холодна зброя	9668
Історична вогнепальна зброя	2807
Дукати і дукачі України	3084
Столове приладдя	34662
Предмети побуту	7277
Музичні інструменти та прилади	9446
Платівки	19858
Дзвони та дзвіночки	4689
Колекційні ваги	10576
Ретро автомеханіка	24183

Невисока вартість антикваріату в Україні дозволяє придбати його людині навіть із середнім рівнем доходу. Надалі, зі збільшенням ціни, антикварну річ можна продати, перетворивши, таким чином, звичайне захоплення в інвестування фінансових коштів [7]. Структура продажів через українські аукціони представлена на рисунку 4.

Рис. 4. Структура продаж в категорії «колекціонування, антикваріат»

Становлення антикварного ринку породжує і нові проблеми. Одна з них— контрабанда предметів антикваріату. Питання експертизи культурних цінностей в умовах митного контролю є надзвичайно актуальним, так як саме митниця є основною перепорою до незаконного вивезення за межі країни її історичної спадщини та культурного надбання. Проте, на даний час в цій галузі дуже багато невирішених питань, а саме:

- відсутність чітких методик ідентифікації та експертизи антикварних предметів;
- недосконалість технічної бази митниць щодо ідентифікації предметів, які мають культурну цінність;

– неузгодженість нормативних вимог митних та інших державних регламентуючих документів [8].

Іншою проблемою становлення антикварного ринку в Україні є недостатня кількість підготовлених експертів в даній області. На цьому ринку сьогодні працюють, в основному, невеликі приватні фірми чи приватні особи, які займаються виставковим бізнесом чи торгівлею. І якщо для відомих аукціонних будинків (Крісті та Сотбі'с) основним показником є якість, то для наших мистецьких галерей та фірм основною є кількість. Антикваріат колекційного рівня можна продавати лише за наявності відповідного сертифікату – експертного заключення спеціаліста, який підтверджує автентичність, оригінальність, достовірність чи авторство предмету.

Крупні торгові структури мають своїх експертів, інші – користуються послугами дилерів чи музейних працівників, які є спеціалістами в певній вузькій області мистецтва. Проте, державної структури, яка б займалася експертною оцінкою антикваріату та контролювала антикварний ринок в Україні, не існує: нормативні документи про порядок проведення державної експертизи культурних цінностей існують, але не розроблено чіткого переліку організацій, що уповноважені проводити цю експертизу, не визначено статус експерта та його відповідальність за результати експертизи.

Окрім вказаних проблем слід відмітити і такі питання як неузгодженість українського законодавства щодо продажу антикварних речей певних груп, зокрема, старовинної зброї та предметів з дорогоцінних металів та коштовного каміння. Так, для продажу зброї необхідна наявність дозвільних документів від МВС для обох учасників процесу купівлі-продажу. Як правило, такого дозволу покупець немає. Проте в будь-якому антикварному магазині виставлені старовинні шпаги та кинджали, які періодично конфіскуються відповідними органами. Ця проблема породжує криміналізацію антикварного ринку даних товарів.

Подібна ситуація і з антикварними коштовностями – до продажу можуть допускатися лише вироби, на яких нанесено відповідне клеймо або проба. Проте на старовинних виробах звичайно ніхто не ставив подібних знаків, і хоча легально продаж таких виробів є незаконним, в Україні нараховується декілька приватних колекцій прикрас. І навіть у випадку крадіжки власник не звертається до відповідних органів, так як може бути покараний сам.

Також необхідно вказати на економічні особливості антикварного ринку. Ринок антикваріату у нашій країні не володіє необхідними характеристиками, суттєвими для досягнення максимальної ефективності. Зокрема:

- товари даного ринку є дуже специфічними, не стандартизованими, такими що потребують спеціального поводження (консервація, реставрація, посилена охорона, велика кількість дозвільних документів);
- непостійна активність даного ринку;
- складність фінансування;
- надзвичайно велика кількість посередників;
- відсутність чіткої системи оцінювання товарів та неврегульованість цін в різних регіонах.

Висновки. Враховуючи можливий потенціал ринку антикваріату в Україні, необхідно створити умови для його розвитку та стабілізації, а також розробити чітку державну систему контролю над ним. Зокрема:

- розробити та впровадити концепцію мистецьких аукціонних торгів;
- створити єдиний реєстр культурного надбання та окремих реєстрів цінностей, що перебувають у державних чи приватних колекціях;
- розробити чіткі та зрозумілі методики щодо експертизи антикварних предметів та їх оцінки;
- удосконалити нормативно-законодавчу базу щодо переміщення культурних цінностей [3].

Список використаних джерел

1. Curtis, B.L. and Baines, D. (2016), What Is an Antique? *The Journal of Aesthetics and Art Criticism*, 74: 75-86. URL: <https://doi.org/10.1111/jaac.12237> (дата звернення 17.11.2021)
2. Швець В. Є., Демків Х. С. Діяльність суб'єктів на ринку антикваріату в Україні як об'єкт економічного аналізу [Електронний ресурс]. URL: <file:///C:/Users/admin/Downloads/648-3322-1-PB.pdf> (дата звернення 23.11.2021).
3. Чорнобаєв В. В. Особливості ринку антикваріату в Україні. *Економічний вісник Національного гірничого університету*. 2016.
4. Колодій І. М., Чередниченко І. С. Цивільно-правове регулювання антикваріату в Україні [Електронний ресурс]. URL: https://ev.nmu.org.ua/docs/2016/2/EV20162_034-041.pdf (дата звернення 23.11.2021).

5. Global Coin Collecting Market Research Report: 2021. URL: <https://www.issuewire.com/global-coin-collecting-market-research-report-2021-1692064418056848> (дата звернення 29.11.2021).
6. Устьян Н. Інтернет-аукціони. URL: <http://buyonline.co.ua/article/internet-aukciony/> (дата звернення 29.11.2021).
7. Гірік С. І. Колекціонування й торгівля антикваріатом в Україні. [Електронний ресурс]. URL: <https://vue.gov.ua/%D0%90%D0%BD%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B2%D0%B0%D1%80%D1%96%D0%B0%D1%82> (дата звернення 29.11.2021).
8. Передрій О.І. Проблеми сучасного ринку антикваріату в Україні // Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція "Актуальні питання сучасного товарознавства" 12-13 квітня 2012 року, м. Донецьк. С.97-98

Reference

1. Curtis, B.L. and Baines, D. (2016), What Is an Antique? *The Journal of Aesthetics and Art Criticism*, 74: 75-86. <https://doi.org/10.1111/jaac.12237>
2. Shvets VE, Demkiv HS Activity of subjects in the antiques market in Ukraine as an object of economic analysis. URL: <file:///C:/Users/admin/Downloads/648-3322-1-PB.pdf>
3. Chornobayev VV Features of the antiques market in Ukraine. *Economic Bulletin of the National Mining University*. 2016
4. Kolodiy IM, Cherednichenko IS Civil law regulation of antiques in Ukraine. URL: https://ev.nmu.org.ua/docs/2016/2/EV20162_034-041.pdf
5. Global Coin Collecting Market Research Report: 2021. URL: <https://www.issuewire.com/global-coin-collecting-market-research-report-2021-1692064418056848>
6. Ustyan N. Online auctions. URL: <http://buyonline.co.ua/article/internet-aukciony/>
7. Girik SI. Collecting and selling antiques in Ukraine. URL: <https://vue.gov.ua/%D0%90%D0%BD%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B2%D0%B0%D1%80%D1%96%D0%B0%D1%82>
8. Peredriy O. (2012). Problems of the modern antiques market in Ukraine. *International scientific-practical Internet conference "Current issues of modern commodity science"* April 12-13, 2012, Donetsk. pp.97-98.

The purpose. Analysis of methods of selling antiques and the antiques market in general, and the numismatics market in particular, the characteristics of remote online auctions, identifying shortcomings in the sale of antiques in the legal framework.

Method. The general approach to determining the content and structure of the work is based on the method of systems analysis. Methods of analysis and synthesis, abstraction and grouping were used to summarize some results.

Results. *Analyzing the peculiarities of the antiques market, it was found that in Ukraine there is a demand for antiques and their sale. Today, collectors are not only museums, archives, funds and libraries, but also private collectors. On the territory of our state, antiques are available to any part of the population. It is widely available on the Internet. There are several types of online auctions, each type has its own rules and nuances. Due to the lack of sufficient qualified personnel at customs, the problem of smuggling cultural property remains acute. There are also shortcomings in Ukrainian legislation regarding the sale and identification of antiques.*

Practical significance. *A study of the state of the market of antiques and works of art in recent years. It was found that the main sales operations in the modern world take place on the Internet, which is very convenient. The state of the legislation is analyzed and the shortcomings of the legislation on the sale of antiques are revealed. This study is of great practical importance: identifying shortcomings in the field of antiques market, you can clearly identify ways to solve and improve them.*

Key words: *antiques, antiques market, auction, online auction, collecting, numismatics.*

*Рекомендовано до публікації доктором .технічних наук,
професором Луцького НТУ Байдаковою Л.І.
Дата надходження в редакцію 28. 12. 2021*